

Omhändertagande av avliden med misstänkt eller konstaterad covid-19

Rutin för omhändertagande av personer, med konstaterad eller misstänkt covid-19, som avlider på sjukhus, vårdinrättning inom kommunen, i hemmet eller på annan plats.

Bakgrund

Covid-19 orsakas av viruset SARS-CoV-2 och smittar som dropp- och kontaktsmitta genom att viruset kommer i kontakt med ögon, näsa och mun. Smittämnet är känsligt för vanliga rengöringsmedel, flytande tvål samt yt- och handdesinfektionsmedel som används i sjukvården. Evidensen är god för att basala hygienrutiner förebygger dropp- och kontaktsmitta.

Den avlidne ska tas om hand på ett värdigt sätt och omhändertagandet ska anpassas till den avlidnes och de närståendes önskemål i den utsträckning som är möjlig under pågående pandemi.

1. Smittrisk, skyddsutrustning och rutiner

Risken för smitta från en avlidne person bedöms som låg. Viss risk för kontaktsmitta kvarstår, direkt via kroppsvätskor från den avlidne eller via föremål som är nedsmutsade med kroppsvätskor. Detta påverkar riskbedömningen i olika faser av omhändertagandet och vad som är adekvat skyddsutrustning.

Vid risk för stänk mot ansiktet av kroppsvätskor ska visir/skyddsglasögon samt munskydd klass II eller IIR användas.

Om den avlidne patienten är smittfri från covid-19, skall man hantera den avlidne enligt ordinarie rutin.

Hygienrutiner

Vid arbete utan risk för stänk

- Engångsplastförkläde utan ärm
- Handskar
- Visir eller munskydd behövs ej
- Handdesinfektion

Vid arbete med risk för stänk av kroppsvätskor

- Vid risk för stor mängd förorening med kroppsvätskor kan långärmat förkläde användas
- Handskar
- Visir/skyddsglasögon samt munskydd klass II eller IIR
- Handdesinfektion

Tvätt, städ och avfall

- Basala hygienrutiner och städrutiner ska följas i alla moment
- Engångsplastförkläde utan ärm
- Handskar

- Ytor som är synligt förorenade med kroppsvätskor ska desinfekteras
- Skyddsutrustning kasseras som vanligt avfall. Vid kraftig nedsmutsning med kroppsvätskor som t ex blod, avföring och kräkning kasseras skyddsutrustning i gul box
- Tvätt läggs i vanlig tvättsäck. Om tvätten är kraftigt nedsmutsad av kroppsvätskor såsom t ex blod, avföring och kräkning ska den läggas i vattenlöslig säck med gul yttersäck

2. Omhändertagande av avliden vid sjukhus eller vårdinrättning inom kommunen med bekräftad covid-19

Vid omhändertagande av person som avlidit på sjukhus eller vårdinrättning inom kommunen ska basala hygienrutiner och ordinarie rutiner tillämpas.

Avsked av avliden och religiösa ceremonier

- Avsked av avliden kan ske på avdelning eller bårhus, möjligheten för avsked skiljer sig åt i länet, kontakta lokalt bårhus för mer information. Aktuella riktlinjer ska med anledning av risk för smittspridning följas.
- Vid avsked informeras närstående att efter vidröring av den avlidne ska noggrann handdesinfektion ske.
- Handdesinfektion och munskydd finns tillgängligt vid avsked.
- Tvagning kan ske med tvättservetter i Karlskoga och Lindesberg . Om något moment kan innebära risk för stänk eller kontakt med kroppsvätskor ska närstående använda adekvat skyddsutrustning. Det är för närvarande inte möjligt att erbjuda tvagning av avliden vid USÖ, Örebro.
- Närstående till den avlidne bör informeras snarast efter dödsfallet om att skyndsamt kontakta begravningsbyrå för omhändertagande av avliden för att minimera risken för överbeläggning på bårhuset.

Kroppen förbereds inne på vådrummet för transport

- Basala hygienrutiner ska följas vid all kontakt med den avlidne patienten.
- Den avlidne märks med id-band runt vristen. Observera att det ska fästas på ovansidan av vristen så att namn och personnummer kan läsas utan att bandet behöver vridas. Inför transport vidare till kylrum eller bårhus täcks den avlidnes kropp med lakan enligt ordinarie rutin. Använd inte filter utan istället tunna lakan/sveplakan.
- Låt olika former av infarter och katetrar sitta kvar för att minimera risken för läckage.
- Bädda med hygienunderlägg och blöja på den avlidne för att minimera läckage av kroppsvätskor.
- Bisättningsäck för transport behöver inte användas om inte den avlidne är kraftigt ödematös och läcker andra kroppsvätskor. Om risk för läckage finns ska Jona-lakan användas i första hand.
- Skriv tydligt på bårhusmeddelandet att Covid-19 smitta förekommer.

- Ifyllt bårhusmeddelande ska ligga i kuvert/plastficka ovanpå lakanet som omsluter den avlidne.
- Den avlidne transporteras till bårhus enligt ordinarie rutin. Efter avlämnande används handdesinfektion.

3. Omhändertagande och transport av avlidne i hemmet eller annan hämtplats då misstänkt eller bekräftad covid-19 föreligger

Vid omhändertagande av person som avlidit i hemmet eller annan hämtplats ska intygsskrivande läkare och transportpersonal tillämpa basala hygienrutiner och följa ordinarie rutin vid omhändertagande av den avlidne.

- Basala hygienrutiner ska följas vid all kontakt med den avlidne patienten.
- Den avlidne märks med id-band runt vristen. Observera att det ska fästas på ovansidan av vristen så att namn och personnummer kan läsas utan att bandet behöver vridas. Inför transport vidare till kylrum eller bårhus täcks den avlidnes kropp med lakan enligt ordinarie rutin. Använd inte filter utan istället tunna lakan/sveplakan
- Låt olika former av infarter och katetrar sitta kvar för att minimera risken för läckage.
- Bädda med hygienunderlägg och blöja på den avlidne för att minimera läckage av kroppsvätskor.
- Bisättningssäck för transport behöver inte användas om inte den avlidne är kraftigt ödematös och läcker andra kroppsvätskor. Om risk för läckage finns ska Jona-lakan användas i första hand.
- Kroppen flyttas till brits för transport och täcks med lakan enligt ordinarie rutin
- Skriv tydligt på bårhusmeddelandet att Covid-19 smitta förekommer.
- Ifyllt bårhusmeddelande ska ligga i kuvert/plastficka utanpå lakanen som omsluter den avlidne.
- Avsked kan möjliggöras för närstående.
- Vid avsked av den avlidne informeras närstående att efter vidröring av den avlidne ska noggrann handdesinfektion ske.

4. Utlämnning av kropp till begravningshuvudman för kistläggning

- Basala hygienrutiner används, vilket vid kistläggning innebär skyddsutrustning enligt "Arbete **utan** risk för stänk av kroppsvätskor" alternativt "Arbete **med** risk för stänk av kroppsvätskor".
- Bisättningssäck behöver inte användas.
- Det är lämpligt att kistlägga den avlidne i lakanet/Jona-lakanet och inte öppna lakanet.
- Begravningsceremoni kan genomföras i vanlig ordning. Efterlevande kan fritt välja jordbegravning eller kremation.